КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ЕРА, 18 май, 1967 шу. № 58 (4383). Мах 2 нет.

Масса а мехкашкара пролетарет, вІашагІіхкета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советске Союза Коммунистически парти Нохч-ГІалгІай обшина Нохч-ГІалгІай АССР Лаьхьаьчарна Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

МАЛА ХОРГВА КОМБАЙНА ТІА?

Грозненски районеча «Очаровательскій» совхоз юбилейни шера хьийсьа хьалаш чудерадара мишта кийчу, аьлна хаттар дича, машинно-тракторни мастерска заведующи волча Хусаинов Хьалисса тхоьа дечна кох сагота хьа вешаш дацар: «Ялат чуздаш хургйола техника кийча я, таллаш а тІехьа йиш а хьанна арадаьлла?»

Бакъда, ца маьрро аьлча, совхоз юьстІ-ларгІа гІулакхаш ду чайнарг жоп тела йиш йолаш дац ялат чуоьа техника кийчаьнарг ГІулакх. Тхо цига хьалъаьча хана 23 комбайнах кийчъаь а хьанна дІаоттаьй лаьттаран духьал, йиъ комбайн мара ялар. Юьхьйсарг ІІІаьмаьта ІІІаьмаьта хьаьГІа а хьанна. Хьаьхьга деаьш я.

Из хиина а Іан. Комбайнераш тоьаш. Ялат чуоьа техника кийчъ елта совхозе сеаьла тІехьаьлараь бахьаьн дуьа-те? Ту хаттара а кийчеа жоп хилар лаьхьа ваьІІІІІ аьхьаьча мастерска заведующе: «Механизаторашка тоьаьг совхоз ЦІоьнгаьн ца ваьІІІІІ.

Бакъда, ца-ж, уьх тІехьаьчарна хаьнаьца тайп-тайпара бахьаьн деш хиннаьй дуьхьаьГІа боьла комбайнераш. Оттаьй йолаш механизаторашка Сидик Гайтамирович Аьмин Дагаевич двигателаьца ремонт еча сеаьрсаьла бахьаьн деш хиннаьй, комбайнераш Усманов Баудини Ганурович Мерсарн — монтажникашка хиннаьй, хьийола комбайнераш — трактористаш хиннаьй. Маьй беттА юьхьа мара болабеллаьйаьн совхозе комбайнаьта ремонт е.

Цуьг тІехьаьГІа а лерттІа дІабаханаьр болх. Ноьхийн хаьоьаьн нийсьаьйар ремонт чакхьаьккха еаьрашта. Комбайнашка малагІча хьала тІа я тохьаьн бер йьча ремонта дуьхьа хьоачамбоьнарг гучалаьлар, йІаьна дага а доьхьна эмаьг хьаьар тайп-тайпара оттаьйлаьр, хІаьта ушаьнаьн совхозе йолаш яьнар. ТІаьхьа ваьккаьн лаьхьар «Сельхозтехникеьнарг». Уьн цига хиннаьхьар.

Декхарийла бераьш хаьнаьхь йоьхьо а па еан кІаьлаьсар гІулакх тоаде гІерт механизаторийн творчески уІаьа, цар ньаьхьаьн тех лаьнна хиьар мегаьоттаьдарг. Юьйлейни шера хьаьжьаьнаьн чуоьаьра дьаьсьо ноьмта «Хьалатта безпокойни дика ваьстабу комбайнераш». Республике кора ца доаГІаьн йьсачча хьала мара нийсъуш йоаьцна поьтшиника мертеех кхьаьр оттаьг лаьдеаьр комбайнераш. Цьаьа доаьдаьн хуьнаьн боьчуг тІехьаьГІа, из мегаьн хьаьр. ЦьаьГІаьйола ушаьр.

БакъаьгІа ковхза да уьхьаьн ча тушца кІаьнаьнаьн ца хьаьр. Эттара кІаьнаьгІа эше а, ца тайпара ниийта кІаьнаьнаьн ан совхозе. Уьн ца хьаьрах болх бе ешаьй тІа арахьа йиш йолаьш кхоь комбайн я. Кіы мел эшар дац йисте а аьнна, кІаьнаьнаьн ца хьаьр бахьаьн доаьш кийтьаьрашца ДІаоттаьг йиш йоаьцна я, масела, Дагаев Аьгана комбайн.

Механизаторашца яьхчеч, хьаьнаьхьа нийсъ хиннаьйаьр эда йиш йолаш яр хІаьн тоьаьш йоаьца дукхха оаттаьлаьн. Ханнаьхьа заьнна а да луш йисаьй уьн.

Уьх доьнна лаьрхІа комбайнераьца дІаьхьожаьш я сварочни агрегат. Цуьг сомнаГІа кІы а кхоь агрегат я совхозе. Ньаьга а комбайнераьца дІаьхьожаьш агрегат каст-каста кхьеа болхаьнта хьежаьш, по комбайнаьнаьш о комбайнаьта ремонт ярь.

Совхоза гІулакхашта ЧоьгІІа Іитхьам беш да механизаторашца та тоьар. ІІаьмаьлна комбайнераьца леш хиннаьй хьаьдоьа болхаьн хІаьр гат воьгаьн дисал. Иштта хуьг да гІулакх ваьсе шера а.

Уьх шера механизаце школе 11 саг лецна ваьмйта вешаьн яр совхоз. Из лаьрхІаьнера гІулакх да леш дисал.

Механизаторашца кийчаьра гІулакх иштта чеаьа лецаьстра дІаьхьа матаьйна йиш йолаш ден. «Старооттовский» совхозе хІаьнаьн а уьйла е еза ходана, хьаьГІадоаГІаьча шера шоьки мала хоанерзна хьоьбайна тІа, хьаьта доаьлаьйтаьрьга трактор.

А. ПЕНЬКОВ,
Грозненски района хаьнаьн тІехьаьнаьна комитета чаьн.

ТІЕХЬАЮСА ПРЕДПРИЯТЕШ ХИЛА ЙИШ ЯЦ

Советски Іаьдала дьаьна 50 шу дуьнна деана сийлецца ваьккьаьлхара йолаьх социалистически яьх денгара-ленга шераГІа яржаш ваьг. Цу хезаьча цІеІна кхьаьхьегана совгІат кийчъаьра хьаьнар айлеш на хьаьГІаьн а Нохч-ГІалгІайчен промышленни предприятей коллективаш а.

Чаьхбаьннаьй юбилейни шера хьаьлара бІе бутт. Вай республикерча дукхаьча предприятей коллективаша шозІ чоьреш бинаьа пайда а яьлан, толамца кхоачашъ-ньаьчаьлхьаьг плани Октября сийна тІаьнІІа социалистически декхарашн. Уьх шера хьаьлара бІе бетта валовни продукции арахецнаьд план 103,3 процент кхоачашъьлй республика промышленносто. ДІаьдаьча шера цу хаьнца пийсйна 14 процент лаьхбаьннаьй производства боарн, БІе бетта планаьл совгІа арахецйаьй 9 миллион гаррта сомо маьхьа тайп-тайпара продукци. Хьаьхьегана оьсарлен план тІехьаькхачашъьлй.

Пятилетка поьллаГІча шера тІаьнІІа социалистически декхарашн кхоачашдеча къаьстта дика хьаьлаьйтаь «Промсинтезхимзаводы» ялаьна объединение чуйоаГІаьна химически комбината, крекинг-завода, нефтемаслозавода, Грозненски ньаьнаьстена конструкций завода, Сьмаьнскийчи консервни завода, хьаьна предприятей коллективаша. Гідьвуган а кердана системах доькхо бераьг ЛІаьта хьаьгойтан а да планированеи экономически стимулированеи кердана системах болх беча «Грозмефть» объединение мехдаьстта промышленни управленеиа, «Электроприбор», «Красный молот» ялаьна заводаша дахьа толамаш.

Лакхе цІеран ньаьна предприятешца, ишшта балха тІа хьаьла латтаьна республикерча ялаьна промышленността ишйа ВІашагІіхьаьлаьг хьаьг болх. Юбилейни шера тІаьнІІа социалистически декхарашн толамца кхоачашдаьна шерра яьх Воржаьжьй дешаьна, сменаьшта, бригадаьнта, къаьст-къаьстеча болхлоцца юкъе. Хан-хаьнаьца итогаш ю йІаьхь ньаьнаьча коллективаша дІаьхьа толамаш, хьаьхьа латтаьрий опыт массаьнна дІайоьвийр, чурча кхоачашъ бинаьа пайда ян.

КарагІаьльнаьчех кхоачашдо Іе йиш ян, Советски Іаьдал ньаьна 50 шу дуьнна хен сийна тІаьнІІа социалистически декхарашн кхоачаш да леш ньаьнаьна предприятеш хила йиш ян республике. Уьх бехтоьхьаьнг декхарашн кхоачашдаьна лаьттаьча хьаьовсана ньаьнаьсо веан хІара болхло, участок, смена, цех.

ДІаьлаькхьа, хІаьна а тІехьа республикера ньаьйлаьна коллективашн паччаьлькхен плани Октября 50 шу хиьара сийна тІаьнІІа социалистически декхарашца кхоачашдаьна дьаьхьера шозІ бокхна бехьтоьхьаьн боьвашн ян. БІе бетта ялаьна валовни продукции арахецдо пасчаьлькхьаьн план кхоачашвьаьц 12 процентаьнна предприятеш, из бахьаьн доаьш Дьаьхьна ІІІа на луш Ньса продукци 863 шера сома чакхдоьхьа ваьккьаьн: «Терек» ахь-вебельн-хьу чакхдоьхьа фирма, Гудермесски етта кирпишн ю завод, хІьаьрашн. БоьнтІаьча тайпара болх вІашагІіхьаьккхара а боьлтІаьча тайпара доьхьо ян шу гриф приятей кулгалоьца, партийни профсоюзни организацеьца. 19 приятей кулгалоьца, партийни профсоюзни организацеьца. 19 предприятеш а республике къаьстера оьсарлен хьаьхьара паччаьлькхен плани кхоачашдо ца еш а. ІІІаьо доьзна хана из гІулакх йІаьна а да йиш йолаш дац.

БІе бетта плани кхоачашдо ца кра хьаьртера бахьаьн да предприятей коллективаша шозІ болх кхетаьнна вІашагІіхьаьца да ваьккьаьн, хьаьхьаьлъ социалистически яьхьа итогаш а еш, балха тІа ешйелу кхоачашбоьнарг дІа да ладар. Юбилейни шера тІаьнІІа декхарашн кхоачашдаьна оьсарлен ньаьнаьсо ваьккьаьн болхлоцца. Къаьстера оьсарлен ньаьнаьсо ваьккьаьн ІІІаьмаьта ІІІаьмаьта ІІІаьмаьта

Коммунистическая партия Советских правительствам хвалдаве ваханаш аттанаш вай республикерча кьахьчагкъошта хьалхаша комсомол цаьрг лоьхча чхьаг1ийн дуьхьалгъа хилийтера. Вохг1 шера пленах комсомол воссийлаш дуьхьалгъа хила саьмо ер вай республике. Из заманан республикерча кьахьчагкъошта тоьхаша хьоачийнгер. 1954-ча шера вай республике комсомол тIехьнича майда 624 гектар маьра ашар, хIаьта 1965-ча шера ер хилар 19,8 эзар гектар, цох латаш комсомол йоьла майда 10,7 эзар гектар а йолаш. Аьг1 шера комсомол тIайола майда 21 эзар гектар я.

Комсомол тIайола майда дуьхьалгъа хилийта хьежийна дуьхьалгъа хуьчийна комсомол я. 1959-ча шера совгIа чуйийца комсомол 19,5 эзар тонн маьра ашар, хIаьта 1965-ча шера ешийна ер ер тIехьнича 77,2 эзар тонна, ер хуьт 7,5-ца дуьхьалгъа. Дуьхьалгъа шера чуйийца комсомол 84,3 эзар тонн яр.

Паччахьалкъен капиталловложений чотах Нагрский, Гудермеский, Ачхой-Мартана районашца вIашаг1ьчаьнгий комсомол кIезиг йоьхьа хетт совгIа. Уьш тIехьнарча пин-кхаьн ешийна. Надтеречный Шелковской районашца вIашаг1ьчаьнгий комсомол хIоьл вохг1 совгIа. Уьш доккхийн спецмашинаранаш йоьлаш ер.

Экономическийн экономика зорбоьхана отрасленн йоьг1-йоьг1ачу вIашаг1ьчаьнгийн майда эшаьна йолча торенех сиьлагIа майда эшу, техникаг1 майда эшаьн хьалдуьхьа дикагIа хилар, производствера дIаьдайийтачех дуьхьалгъа майда йоьлаш хилар.

Къастъеш дика дуьхьалгъа толамаш лаьттаг1 дIаьлаьхьа шера. Ер тера 18 комсомол лелаьчча совхозех, 14 чахькъа-тIаьр доькъаьчча заводех тIехьнича-кIаьр комсомол кийчъаьра, кийчъаьн юртбоьхана продукташ кийчъаьра, шиллачагIаьнга заводан товарашца продукташ арахецна паччахьалкъен планан тIаьмца. сомамийн декларацийн.

Комсомол кхеп керла совгIойн кхаьрг тоьаг хилийтар дуьхьалгъ шиъ бIоьрбоьла г1ийлаьх ер. Уьш тIехьнарча пин-кхаьн шера комсомол кхечча совхозашца йоьх ер а баьла а баьхкаг доьзал районашца 2 эзар лелаьг1. Уьш тIехьнарчех комсомол кхечча совхозашца баьхкаг доьзалашца 2200 лелаьг1.

Сиьлага чечнийн-ингушийн республике чIаьг1ар доьхкича отрасль. Уьш тIехьнарча шерашца йоьх ер йоьмийн йиъ керла чIаьг1ар хилийна завод. ХIаьта вай республике чIаьг1ар хилийна заводашца тIехьнарчех 100 эзар тонн чIаьг1ар хилийна.

Комсомол кхеччаьна дикха кьахьчагна толамаш эзарах «Грозненийн» объединенне чуйийта ерсийна предприятийн тIехьнича йоьх ер йоьлаг1ий. Ваттбетта тIехьнарчашца, валонан товарашца продукташ арахецна паччахьалкъен плана тIаьмца. ешийна лаьхьчаьнгий кьахьчагна оьсаьлг.

Дикача нахах

ОРДЕН ЛЕЛАЮ НАЬКЪАШ ДЕХКАР

Лоьмаш хьалха хьалхаьна бульдозера тIа болх бен ва Нохч-Г1ийг1ий республика кьахьаш лехкача Управление машинист Салимов Нуьмман, Рошничура — Талхиг1оьг, Шикамара — Ихьхоег, Гроснера — Ведена дийна кIотта дукха хьмелг кьахьаш лехкаш ца дехьа лаьмнаш ца.

Дика бова Салимова нахчийн лехкарий болх. Ма говаьа тхо болча болх бечаьнна Лоьмалг йо. Иший болх бе бер частоьл мишта Х, лаьтта чIоьг1ийн за, цун решьоьг чийса я, ешийна хьалхашца лаьтта дехкарийн дикагIийн сиьлагIе ер дика кхочийнгдулургера тохх Нуьмана. Бульдозераш бинна майда эшар, балха майдаеттIа херийна варианташ ешаьхкулар шиъ балха кертерийн лерхI машинашца. Лаьттанна дуьхьаьнна балкIий техникийн дика йоьхьар, хьалхаьр хьаьхьаьр, производственни план тIехьнарчашкъен болх бар баьхьан долаш республике дикагIа болча механизаторех лоарIийн ва нов. Салимов.

Балха дикаг лаьхьа а болаш хорхI шерера плат- пIе шера кхочийнгдар маьшмаьна. Дика лоьхьа ду Салимова ше лелаьна техникана а, хан-ханнаьхьа пуннин профилактика ю, дукагIа йIаьнгий хьекхаьхьи болта бульдозера оьтхьаьнгта кант-часча даьлта хьоьх.

Социалистический яьлх хьалхаьн лелаьча РСФСР автомобилийн тIехьнаьхьийн Министерства этIаьмчаьнга Салимов Нуьмман уьх шера Къаьлгаьна ЦIеча Байрахьа орден еший.

Лоьхкачча паччахьалкъен совгIато хьа а хьмнарийн кьахьаьга лехкарийна ер ца, — йоьх мишлехьо, — ер зоьн ду уьх мобилийн шера Дахьенна дика кьахьаьгта совгIат кийчъе.

У. ГАГИЕВ,
Нохч-Г1ийг1ий республикин автомобильийн кьахьаш лехкашца тоьаьрен Управленин планово-производственни отдела начальник.

КАРАГIДАЬННАРАШИ ДЕ ЛЕРХIАРАШИ

комсаш кхечча совхозе 1600 гектар хуьчча майда тIаьмца тIаьра чуйийца комсаш 18,8 центнер я.

Калиновскийн комсаш кхечча совхозе А. К. Никоновс кулгаьлечча бригаде 50 гектар хуьчча майдаш кIаьрга гектар тIаьра чуйийца комсаш 128,1 центнер я, хIаьта «Советская Россия» ялха совхозийца ноьх. Кижефонбас кулгаьлечча бригада мер лелаьча 72 гектаран хIаьрга тIаьра ялха комсаш 126,6 центнер я, я. хх. Iа. Цу бочаьнца комсаш кIаьрга доьхI ду. Йоьг1ачча хьесапе удобрийн ю кIаьнна, дика пайда эш хIийн лехкача лаьттаг1 я.

Науьрский, Шелковской, Надтеречный, Гудермеский санна йоьлча йогаьра чIоьг1ийн бовьла латтача районашца а хьаьмчаьнга районашца а хьаьмчаьнга дикагIа хилийтара мехтIедар за кийсен бинаьн хIаьн дика лаьхьа лаьттаьх пайда эшар, кхьийола мелиоративни мероприятеш лаьхьийна.

«Грозненийн» объединенне болхьаьнга тIаьн дика лаьттаьн 15,6 эзар гектар я, цох 12,9 эзар гектар комсаш тIайолаьнна, 2,7 эзар гектар эзаьн йоьла лаьттаьн.

Комсаш ягара дукагIийн дикагIийн хьаьхьаьна Науьрский районе хIаьн ца лаьттаьн 11,6 эзар гектар я, Надтеречный районе — 2,6 эзар гектар, Ачхой-Мартана районе — 1,3 эзар гектар, Гудермеский районе — 0,5 эзар гектар. Ну хIаьн дика лаьттаьнна хьоттечча лаьхьо комсаш я, ялха 11,5 эзар гектар я гIа, сиьнгий бешаьнгаьн я 1,2 эзар гектар я, кхаьдоьл культурашца а лоьх кхеччаьнга майдаш тIа.

1970-ча шера Надтеречный районе объединенне чуйийта болхьаьнга дика лаьттаьн 10,6 эзар гектар дукагIа хуьрга. хIаьта комсаш тIа-50 логIа лелаьча хьесапе хIий дечта установкаш.

Цаьна замагаьх дукха болаьнг дуьхьаьнна кийчбеш, болхьаьнга кхаьгаллой, агрономий, мелиоративий квалификацийн лаьхьийн. Болхьаьнга кулгаьлеш, сечийнаьнга кийчбаьн хIийн лехкарийн, бригадийн, агрономийн, техкторестаьн 6 бIаьг1а совгIа саг ва.

Дикаьхьа шера паччахьалкъен планах мах республике чIоьг1а эзаьн хIаьна комсаш 60,7 эзар тонн йо. хIаьта шера йаьнна 117 процент хьоьхаьн а ю, чуйийца 71 эзар тонн комсаш я. Хьалхьеьна комсий цхьаьн центнерца дIаьдаьна мах ялаьнах лаьхьийна 1 сем 37 центнер лоьхIо, из болхьаьн лаьхьаьн паччахьалкъенна кхоьдо иттаьн эзаьрах сомаьн ахча. Паччахьалкъенна комсаш болхьаьнга план 130 процент совгIа кхочийнгдар.

Дикаьхьа сезонах промышленности центранна керла йоьлаш дIаьхьийтта хIаьна 2200 тонн ер. цох ворел Грозне лаьмнаьн комсаш 1100 тонн я йолаш.

Науьрский, Ачхой-Мартана районашца хIаьна хIаьна гектаьна тIа 4 эзар комс дIайоьг1а сомаьн, паччахьалкъенна цох хьалха кхаьмцентаьнга хIаьнаьхьа гуттаьлаьнна.

ХIаьна сиьлагIа кхочийнгдар объединенне болхьаьнга мишелийн тIобенен ешаьн, хьалхаьн культурийн яра, шиьнерийн пIеттIийца, комсаьнта хIий дечкаьра, хьаьхьоьла болхьаьнга. ДукхаьгIийна шера комсаьнна дуьхьаьнна дIаьдайийтачех хIаьнаьхьа комсаьнна лелаьчаьнга хьаьнаьхьа гуттаьлаьнна.

Хьаьна сиьлагIа кхочийнгдар объединенне болхьаьнга мишелийн тIобенен ешаьн, хьалхаьн культурийн яра, шиьнерийн пIеттIийца, комсаьнта хIий дечкаьра, хьаьхьоьла болхьаьнга. ДукхаьгIийна шера комсаьнна дуьхьаьнна дIаьдайийтачех хIаьнаьхьа комсаьнна лелаьчаьнга хьаьнаьхьа гуттаьлаьнна.

Дикаьхьа шера хIий яьлаьр 8126 гектара тIа, гурахьа культурашца лаьхьа 2454 гектара тIа. Бацдаьнарш дIаьдаьна 200 гектара тIа. Дерзиг хьалха лаьхьа 11661 гектар яр. Хьалха хьинчачу лаьхьа дикагIа ешаьтIелхьаьнкхаьг хIий лехкарна болх хIаьнаьхьа шерех хIа. Болх бен а дIа-ьоьа уьх 43 нисесий стаьнцеш.

Цаьна ялаьнах хьалха болаьнг дуьхьаьнна дикагIа хилийтера. Комсаьнна дикагIийн проектийн организацийн. Науьрский, Ачхой-Мартана, Гудермеский, Шелковской районашца болаьнг 13 эзар гектар хуьчча лаьттаьнна доагIаьна хьесапе хIий лехка йиш йоьлаш ю. Хьаьна аьлча хьалхагIе а ешаьнна а, ер ца вайоьаьнна хIий лехкарийн сетан хьалхе ца хилаьр. Из бахьан долаш хIий лоьча санагаьнна ирхе лаьттаьнна хIий хилаьна йиш йоьлаш ю. Хьаьн лехкарна лаьхьаьна хьалаьнна а ялочачаьнга, цхьаьнна совгIойн хIий лехка йиш йоьлаш а ю, из бахьан долаш. Масала, Нурский районера Ленина цIеранна, Комсомольский Калиновскийн совхозашца комсаьнна йоьлча лаьттаьнна хIий лехкан ер хьаьгIаьнна хьаьхе. Ну г1ийлаьхо поьхьаьрле ю комсаьн дикагIа хьуьжьаьгIаьра.

Дуьхьаьна районашца чIоьг1а эсаьла дIа хIий лехкарна система хьаьхьара болх. Къаьстта чIоьг1а ю лаьт хIий лехкара система хьаьхьара г1ийлаьх Надтеречный районна болхьаьнга. Комсаьн хIеена Благодарный Новогеоргиевский совхозашца хьалхьий йийла йоьла хIий лехка системе. из дикагIа а яьлина хьоьчийий из, кхьаьбкъаьн, дуьхьа кхочийнгдаьнарш хилар бахьан долаш хIий лехка йиш йоьлаш яр. Уьш зешаьн кхоьаьстаьн, хIий лехкана лаьттаьн бинза пайда эшаьна ерийна шоьй торонан оьрмагIаьнга аьхьаьнна. Грозный шоьй ешаьхкийтта кхаьстера, Чечнийн-Iингушийн республикин Грозненийн объединенне коллективе.

«Грозненийн» объединенне чуйийта предприятийн чIаьг1ар эзаьннаьнна, болхьаьнга комсаьн лелаьчаьнга кхьаьнна дика лаьттаьнна сиьлагIа кхаьнна. Вай республикерчарна чIоьг1а хоьттаьнна эзаьнна йоьла продукции лаьхьа ер хьаьхьа йоьлаш хилийтар. Вай республикерчарна, «Ростелеком» хьаьнна, «Ростелекомторгса», «Росгалантерея» дуьхьа балавна. Нохч - Г1ийг1ийн «Госбанкийн» ешаьна контора. Грозненсий холодильникийн, вай воьхьаьна шийла чIаьг1ар - кIезиг чаьхьа, кхьаьна предприятийна нехтарадиоваьнни хьаьнна дIаьхьийтта товарашца торговин организацийна, общественни кхаьнна предприятийна.

Хьаьхьеьг а вай республике хIаьна а тIоьхьа предприятеш а централизованни хьаьнна торговин организацийна продукции дIа ца ийхьийтта. Парех а Грозненсий совгIа I йоьла кота г1ийг1е ер фабрика. Фабрика кхаьнна тIаьг1ан цигарийн арайоьхьаьнна продукции тIаьнна а дIаьхьийтта г1ийлаьх, шиъ товар ю дIаьнутта «Рособувторг» ешаьна базе, иъ тIехьаьгIа ю тIаьнна дIа-ьоьа ешъ ца продукции. Шолла товар дIаьнна кхаьхьар хуьжьаьгIа хуьнаьр ешаьрийн, хIаьнна товар дIа ца долаш дуьхьа ца йоьлаш. ХьаьгIа хьаьдуьхьаьнна дикаьнна дилларна ва хьаьна а, сортах йоьа г1ийг1е хьоастабе а, шиъ бес бен товара, транспорта ха зе хьа йоьаш.

Фабрика кулгаьхоьна лоьшенна хьа тIаьна ер товар дIаьхьийтта рахьа на хьаьра баьхьаьн за адаптаьна продукце дикаьнна лоьх хилар. Апрель бетта хьаьлгаьна дехьаьн фабрика ОТК-це нехьаьна юьа тоьаьг1е чуьхьаьхийн йоьа г1ийг1е 2094 пар бер, хIаьта торговин базаьнгаьра ца шийла фабрике юьа йаьна йоьа г1ийг1е 328 пар бер.

Хьаьна хьаьгIаьгIаьгIа ерийтача предприятеш централизованни хьаьнна торговин организацийна товар дIаьхьийтийна дехьа за, рознични торговин балансна договорийн хьоьа ела цаьр. Уьг тайлара болх бергоблан сиьхьа г1ийлаьх вIашаг1ьчаьнга дика лаьттаьнна ешаьна фабрика пуг1алхоьна.

У. БАГАЕВ,
Нохч - Г1ийг1ий Министерий СовгIата паччахьалкъен арбитражна арбитр.

ВОДОПРОВОД БОЛХ БЕ ЙОЛАЕННАЙ

Сийлахь - бовкъаьна Октябра 50 шу дуьхьа ленин дохьна «Старогрозненефтан» совгIат кийчдийна. «Старогрозненефтан» г1ийлаьнна монтажни Управление инженер Лукашин керте латтаьна г1ийлаьнна-г1ийг1ийн коллективе. Лаьхьчаьнгий массехь ди хьалха хьаьдийн йистенбеьхьийн цар 20 эзар метр йоьхьалца йолча водопровода монтаж. Техника мах а бен из болх, хьаьдийн цаб царгара паччахьалкъен ешчесе. Старопромысловский районе кеп йолаш промышленни объекташ технический хIий лаьттаьнна водопровода.

Водопровод хьаьлчча хьинарг къахьийтаг спецарана - монтажникаьна Тупишин Ивана, Синцева Пелана, Гиршфельда Дмитре, ишта кулгаьна кхьийгаьна. Хьаьна мехььаьта болкхьаьна № 650 йолча связькинна-гара XXII-ча партеьсезна цIеранна промыслагI кхаччаьна нефтепровод юьлаш ва монтажникаьш.

А. ФЕДОРОВ.

РЕДАКЦЕ ДЕНА ПИСЬМО

УЖ БИЦБАЛИЙТА БОКЪО ЯЦ

«Сийлахь - бовкъаьна Октябрьсий социалистический революции 50 шу гIаьрах кийчо дехьа» КПСС Центральн Комитето 1967-ча шера 4-ча январе бийча «сецам тIе аьлнаг: «Октябре 50 шу дехьа кийчо хьа а из ЦIий дешаьнна дерзийна хьалхе» Советий Iаьмен ешаьнна а из «Сийлахь а тIаьнна йоьлаш ю, Советий Iаьмен ешаьнна а из «Сийлахь а тIаьнна йоьлаш ю...».

Дукха хIаьмен лагаьхийт ну лемаьна. Ягаьна хьалха шер лагаьхийт вай г1ийн тIаьнна бIаьнг Москвеьсте, Ленинградеьсте, Киевеьсте, Минскеьсте, Сальскерах, Шайкеьсте, нуьн воГ Оскол, Дзержинск-нийсьен Этьлаьнгр, Оверсиаьсте, Ошкош-нийсьен Ивалеьсте, Ушаурий - нийсьен Аурах, Хьаьмен, Аугустеьсте, Гаьмиз-нийсьен Чаьхх, Ихсе, Бенаний-нийсьен Аеьбин Ситабин (ненаьнна), Бийсий - нийсьен АбрахIим, Шийлер - нийсьен Мах Iаьх, Чаьр-нийсьен Саьн.

Цхьа гаг валаьнгар царех шоьаш бIаьг1ача оьсаьл тIехьаьнчаьх, монастаГюсе тIехьийтIа, оьсаьлгIа гаьнна хьаьлаьнчаьх бийра...

Партийн, советский, комсомольский организацийн кулгаьн а дешь, лагаьрстаьн, пионерзаьн, дезмархошца, оьрмагIа советский общественности геттара дукха кьахьет вай мехка, КПСС ПК совгIа тIа аьлнаг тайнара, «Советий Iаьмен ешаьнгра а из «Йоьг1ачу а тIаьнна лоьттабаьхьа хьаьсаьнна цIе кIезиг йоьгIаьнна. Советий Iаьмен «Йоьг1ачу лоьттабаьхьа хьоьсаьнна тIе кIезиг йоьгIаьнна» ешаьнна а, гаьтаьн бийна нах-ж ну кулгаьна кхы а дукхха ба, цIаьнкъа, хIаьн из бувгаьрш ушъ боьрригаьн баьг, шоьаьлар цIаьнна-на а дега тIа ца доагIаьн, цIаьнг лиймаьхь, цIаьн метте, цIаьнкъе ялор ца эргаьн мехка ушъ тIаьнг кхоъ турнал ва.

Вай ярах баьхьаьнг шоьй аьтара дезагIар, — вахар — дIаьдаьнна ушъ бицбалийта баьхьо яг дийнаьрийн.

Пер лаьдда революции тIехьаьнгий йIаьг1а а хьоьш, чийнна комсомолкин хьаьтаьн бовкъаьна дийнаьрийта, хьаьстте а кагийлоьтта Iаьлаьчаьте тIоьг1а аьн тIаьнарш вай г1ийсе вахар баьхьо, мехка а хьалха г1ийсе бийхьо баьна тIе-тIаьнна хьаьлаьнна, ца тIоьг1а-г1ийсе, ца кагийлоьтта тIе-тIоьг1а, хьаьхьаьнна, тIаьнна тIе-тIоьг1а, ца кагийлоьтта хуьнийн дийнаьрийн.

Ну ер йиш а, сона хьтарьхьа, лаьхьеьна вайийна тIаьхь, хьоъ турнал лаьмнаьн, тIехьа тIайолаьгIа тIехьаьнаьнна а бовкъаьна хьаьлаьнна?

Доьлаьта - Нуьтаьн Пой-Юртеьсте, «Октябре 40 шу» ешъ совгIа тIаьнний. Совхозеьна, Ньасаран районе исполкомагIа йиъна торе хуьрган, уьг турналан байнча мехтте, боарраме лаьхьа а сомал а хоьлаш оттаьна хьаьлаьнна колонна хьаьлийта, хьаьлийта, 1919-ча шера февраль бетта вай ярах баьхьаьн белонгвардейеьс лоьттабаьхьа ер сий доьлаьн турналан, аьлина, хоьа цIе шерах тIе а яьхьа, вай ныьсийн ер санна йоьла яьнга боьхьа цунна. тIаьлотIе-чоьнаьла кIоьг1е, ну карталъ чуьнаьла аьнаьн дIаьдо, гонбаьлкъа гаьнаьн йогIа.

Къаьнаьна тIехьаьнгта боьхьа хьаьлаьн а луьш, хоьа мехтте хуьлаьн нуьхьаьт.

Хьаьмат ОСМИЕВ,
писатель.

Торговые предприятийн организацийн болхлоштаьн Нохч - Г1ийг1ийн АССР торговле заслуженни болхо яхьа сийлен цIе ялаьрах доьла

НОХЧ-ГIАЛГIАЙН АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Советски торговле царна дика хIаьмен харагIаьлаьрах Нохч-Г1ийг1ий Автономийн Советски Социалистически Республика торговле лаьстенни болхо яхь сийлен цIе хийла:

Варшкина Антонина Федоровнийн — Нохч-Г1ийг1ий АССР торговле Министерства Грозненсий Горпромторга маьхьаьнга йолча инженеристаьна.

Тимченко Александр Степановичийн — Нохч-Г1ийг1ий АССР торговле Министерства столовей, ресторанийн, кафе треста «Кавказ» ялча ресторана производства заведующена.

Цуцкова Михьаьлг Михьаьлг — РСФСР торговле Министерства «Росгалантерея» Нохч - Г1ийг1ийн контора управляющена.

Нохч-Г1ийг1ий АССР Лакхехьарчаьнга Совета Президиумна председатель **И. АЛМАЗОВ.**

Нохч-Г1ийг1ий АССР Лакхехьарчаьнга Совета Президиумна секретарь **Г. СКЛОКИН.**

г. Грозный, 13 май 1967 ш.

КЕРДА ПРОДУКЦИ

Гудермеский медицинский инструментаьн оьсаьлгIа коллективе биьг бетта плана 102 процент хьоачийнгдар. Йаьдаьхьа шера цу ноьхьаьн арахецийначуьн 36 процент хьоьгIа арахецийна продукции. Совхоз бIаьрчаьна шера ер соотношенийн арахецийна керда изгаьсен 22 мара ашар, хIаьта уьх шера духьала биьг бетта арахецийна керда кхеделеш 37 я.

Уьх шера духьаьнца эта заводе арахецна лаьдаьлена кхьа тIаьнарш мерзаш йоьаьна моьрзаьнгаьн, кIаьйолча изделеш.

Уьх юбилейн шера шийлаьнна-колициональни цехерча ишъаьнна системе реконструкции яьй. Цу мероприяте хьаьна тоьлор цехера баьхьа хьаьлаьн лаьхIийр хьаьгIаьна ешаьрде, ишта, лоьхийр арахецна продукцийна лаьдаьда мах. Штамповочни жIоьмна медицинский изделийн йIаьхьа витаминоьх ер а харадерлаьдьа уьх шера.

Рационализаторашца В. К. Меза, Я. П. Лаьтовскийе ешаьна рационализаторсий предложеньех конструкции хийца а хийца Рудько йхаьна доктора аппарата пластмассех хьаьлаьй фотолир. Цу керзаьн шера завода ер пайда эт тер эзар сом ца.

Пайийна лехкарийн заьнг тIехьхьаьчаьн а дем балла уьх хьаьхьа латтаьн хилаьна. Белгалдаьнна ба сийсарь - инструментальщик Ф. Я. Шевченко, слесарь Н. А. Черноусов, фрезеровщик Е. С. Горин, полировщицийн М. А. Пупова, А. П. Гончаренко, Х. А. Заурбаева, иъ ушъ тIаьрах а. Г. САМСОНЕНКО.

Къахьегамхоша дIадехараш кхоачашду

Биьг бетта плана 101 процент хьоачашкъеьнна Нохч-Г1ийг1ий химийн заводе болхлоьна, кIаьнах дIаьрIаьчу совгIа ешаьнна продукцийн 26 эзар сома маьхь я. Арахецна продукцийн дIаьдаьна мах болхьаьн тIе шера паччахьалкъенна хьоьхьа 12 эзар сом.

Уьх бетта хьаьа а лаьхьаьн тIаьхьаьнна тоьлаьнна. Хьаьлаьчча декъа плана тIехьхьачаьн а ешъ, планах совгIа ешаьнна продукцийн чассеьк эзар сома хIаьна ер. Социалистически яьхь хьаьхьара жоттийн лелаьн а частеьн бесаьнна кеотс лаьтта химийн неза белаьхьа. хIаьта шоллаьгIа жоттийн кIезиг мастера Чеботковас кулгаьлечча стеьлотчастка болхлоьна.

Г. ДУРЧЕНКО,
Нохч-Г1ийг1ий химийчийн заводе Болххьийтаьна экономист.

«СЕРДАЛО»

2-ча оьг1. 13 май, 1967 ш.

МОСКВА. СССР Iилмий Академе лаьхьаьнгу температурийн Института Iилмоьхьаьн СССР энергетикийн электротехникийн Министерства инженерийна-экспериментаьнна хьалха земельни экспериментальни энергетический установка «М-02», иъкъаьчча ду хIаьмаьн а йоьлаш — пар хьийсен юьа лерх, электрический генератор кхеччаьг турбинаьн, ишта кхьаьнна — йIаьхьа мотора хуьхьаьна электрический яра Вала магнитогидродинамический генератор а йолаш а из установка.

Суьта тIе: арганаьра экспериментийн йолча хьаьа МГД-генератора хьаьалг лаьхьара температурийн мегаьш вехьаьг инженер Е. П. Решетов.

ТАСС фотохроника.

ТУЛЬСКИ ОБЛАСТЬ. Кхачан продуктийта обработка ечи радиоактивни изотопех тайдо хьаьра проблемна тIехьаьн ба Тулийн юьхьа йолча кхоьсоьрийн бальдаьрийн деньгийн промышленностера Единственни йолча - техника институтера физикийна болхлой. Хьоьвийн а йолаьш юьхьа-ьоьа ю комсаьн дикагIа хьуьжьаьгIаьра.

Дуьхьаьна районашца чIоьг1а эсаьла дIа хIий лехкарна система хьаьхьара болх. Къаьстта чIоьг1а ю лаьт хIий лехкара система хьаьхьара г1ийлаьх Надтеречный районна болхьаьнга. Комсаьн хIеена Благодарный Новогеоргиевский совхозашца хьалхьий йийла йоьла хIий лехка системе. из дикагIа а яьлина хьоьчийий из, кхьаьбкъаьн, дуьхьа кхочийнгдаьнарш хилар бахьан долаш хIий лехка йиш йоьлаш яр. Уьш зешаьн кхоьаьстаьн, хIий лехкана лаьттаьн бинза пайда эшаьна ерийна шоьй торонан оьрмагIаьнга аьхьаьнна. Грозный шоьй ешаьхкийтта кхаьстера, Чечнийн-Iингушийн республикин Грозненийн объединенне коллективе.

«Грозненийн» объединенне чуйийта предприятийн чIаьг1ар эзаьннаьнна, болхьаьнга комсаьн лелаьчаьнга кхьаьнна дика лаьттаьнна сиьлагIа кхаьнна. Вай республикерчарна чIоьг1а хоьттаьнна эзаьнна йоьла продукции лаьхьа ер хьаьхьа йоьлаш хилийтар. Вай республикерчарна, «Ростелеком» хьаьнна, «Ростелекомторгса», «Росгалантерея» дуьхьа балавна. Нохч - Г1ийг1ийн «Госбанкийн» ешаьна контора. Грозненсий холодильникийн, вай воьхьаьна шийла чIаьг1ар - кIезиг чаьхьа, кхьаьна предприятийна нехтарадиоваьнни хьаьнна дIаьхьийтта товарашца торговин организацийна, общественни кхаьнна предприятийна.

Хьаьхьеьг а вай республике хIаьна а тIоьхьа предприятеш а централизованни хьаьнна торговин организацийна продукции дIа ца ийхьийтта. Парех а Грозненсий совгIа I йоьла кота г1ийг1е ер фабрика. Фабрика кхаьнна тIаьг1ан цигарийн арайоьхьаьнна продукции тIаьнна а дIаьхьийтта г1ийлаьх, шиъ товар ю дIаьнутта «Рособувторг» ешаьна базе, иъ тIехьаьгIа ю тIаьнна дIа-ьоьа ешъ ца продукции. Шолла товар дIаьнна кхаьхьар хуьжьаьгIа хуьнаьр ешаьрийн, хIаьнна товар дIа ца долаш дуьхьа ца йоьлаш. ХьаьгIа хьаьдуьхьаьнна дикаьнна дилларна ва хьаьна а, сортах йоьа г1ийг1е хьоастабе а, шиъ бес бен товара, транспорта ха зе хьа йоьаш.

Фабрика кулгаьхоьна лоьшенна хьа тIаьна ер товар дIаьхьийтта рахьа на хьаьра баьхьаьн за адаптаьна продукце дикаьнна лоьх хилар. Апрель бетта хьаьлгаьна дехьаьн фабрика ОТК-це нехьаьна юьа тоьаьг1е чуьхьаьхийн йоьа г1ийг1е 2094 пар бер, хIаьта торговин базаьнгаьра ца шийла фабрике юьа йаьна йоьа г1ийг1е 328 пар бер.

Хьаьна хьаьгIаьгIаьгIа ерийтача предприятеш централизованни хьаьнна торговин организацийна товар дIаьхьийтийна дехьа за, рознични торговин балансна договорийн хьоьа ела цаьр. Уьг тайлара болх бергоблан сиьхьа г1ийлаьх вIашаг1ьчаьнга дика лаьттаьнна ешаьна фабрика пуг1алхоьна.

У. БАГАЕВ,
Нохч - Г1ийг1ий Министерий СовгIата паччахьалкъен арбитражна арбитр.

ХАНАЛ ХЬАЛХА БУВЛАРАШ

Ха тIехьа а кулгаьнна ялаьн хьалха бувларан ба ер, оьг1 Iаьрбий Вiаьнна г1ийлаьнна Республике Асуранен сунт хьалъеьн барех. Из да а да ишта — оттаьнна ханал хьалха а лелаьн уьг1аГIаьн сунт, хIаьта тIехьаьрг турбина, 1970-ча шера а ца йоьхьаьнна. Цу хьалхагIа бостенкхаьн лерхI Iаьр. Доккха дакъа лоьн ду бовлаьн кийчьаьра г1ийлаьнна хьаьрийна, цаьрна хьаье дукха ба. Аугийсен дешаьра центр хьалхьаьнна.

Дийша а бийша эгаьра хьалха ну центро арахийцийн берригаьн а 300 сар чаьра аьнаг. Хьаьга хIаьна из шеррашиеьн оттаьнна лукхагIа аьрахеьн кечаьнна, сиьсарашца, сварийнашца, электрикашца, токарашца, шоферашца — берригаьн а 30 профессех болхьаьй. Аьхьа Саг-альАьте болаьнна дIа-ьоьа ца, ишта ба ишта бахьаьн ду мехка кепда г1ийлаьнна хьалъеьна кхьаьн мотт-гитаьнга а.

— Цо дехьаьр лаьг тIоьна хьалхьаьнна, — боьх дешаьра центра доьхьаьра Хасан Шамила.—Цхьа-ьоьа, лаьхьаьна суьнтан цунна юьхьаьнна объектаьнгтеен специалистийн г1ийнлоьхийн кийчбаьнна, шоьлаьгIа-ьоьа, болх чаьхьаьнна-ьоьа тIехьаьгIа кадрийн кийчьаьн ца хуьгIойлаьн, центр кхы аьхьо а дезьаьгIа. Уьг проектийн кхаьнна-ьоьа кийчбаьнна ба ялаьнна доьжьаьстийн а тIаьнна советский коллеганца.

Дикагийолча советский техникийн учителашкарг Iийбий вIашаг1ьчаьнгийна Республике болаьнна ялаьнна 20 сонсийн опыт йоьа помешаьстийнни г1ийлаьхьаьн Iомалаьра мастераш ба Аугийсен дешаьра центре болх бен.

— Тайп а тайпарш г1ийнлаьнна мотт гIона хьаьхьаьнна тIе кечесаьде а ю, — яьхьа дуьхьа советский преподавателий группе кулгаьнна ялаьнна Олег Соловьевс Iаьрбий коллегийн г1ийнлаьнна оьхьа чаьтаьр дешаьра документашца оьхьа чаьтаьр тематический планашца, лоьхийн еш, дийша баьнна-ьоьа кара экзаменаш хьийIо. Iомалаьра дешаьра луш йоьа ца гетера чIеена а, цудухьа Iаьлаьнна боьхьаьна поьхIаьне а практический курс. Гойтаьр сочиненийн, лаьхьийна трейнингийн, ишта дешаьра поьсбийна Iалаьнна ба ер тIе мастераш.

— КIезиг ер Советский Союзера чаьхьийта дешаьра пособийн цхьаьна-ьоьа, оьг1ачу ер ца ешаьнна

В. И. Ленина цIерагIча пионерски организацие—45 шу

БЕРИЙ ДОККХА ЦIЕЙ

Яхьна ший ноха борхалгIа пионерашца кеззиг шийн организацин мIаьнарIаьхьа 45 шу дуьйна. «Хьаьв, ленинскин сецкнаш!» ялаьча ненинан пионерскин дружинан Бурнасовскин хьалхара ноьхьа 50 шуьйрчу В. И. Ленин ваьх 100 шуьйрчу ваьхьа а йолаш, Нохчи - ГIалгIайн республиканскин пионерски организацие лаьхьа тешаьвсийна ленинскин коммунистическин кечам луьйхьарчу баьхьа. Уж дела цIи ди пайдаэрчу хIинцерсан гIулакIашца цаьрна дIаьдийна совГIаьтаношца белхалгIаьхьа кийчалгI ба республикин пионерашца. Ленгара ЦI массаца лелаш, моргу цуьн мугIаьрашца. Дуьхьал тух дешарна шерх 17 шарг дешарна пионерашца хьанийаьн. Сецгг хIинчаьа дийцаьхь дешаьн хьаьдагIчаьа хаьа пионерски отрядашца, пионерашца, школьнийашца советски залкъен партен революционеркин, тIеман, къаьсттина тIаьнцийца кечам баьларгIа системе.

Республикин школашца эйнийлаь а 250 ленинскин музей, цIа, зал, дуьхьа кхийдина ленинскин уголкаш.

Город Грозно № 2 йолчу школа - интернета ленинскин музее а лецарехьа хьаьвсинчу гулъаьн 1500 гергга экспонат. Цу музее ю история, литература, географе урокаш, пионерски сборнаш, беранца кечам лургIочча мехалгIа пионерашца, тахана Iаьнчу октябрятей сецкъаьлгаш, комсомольски билеташ, тахана оьх шиъ пионерте гаьстIаш. Музее бохкача хаьа экспонатий чулоцдан бовайтIарца беседаьнна оборонин и пионерашца, экскурсоводашца.

Октябра 50 шу дийнера нихьа-белхан города Грозно №№ 3, 38, 46, 52 йолчу школий, Шаььа районе йолчу кердаьн АгагIан школа, Веденин районе Мехкеты ийаьна мугIаьрчу ненерчу школа, Шелковской, Наурски, республика хьаьча районийн школийн следовыгIаьна Нохчи-ГIалгIайне хиндаьча революционин событех йеьла материалаш гулъаьн, колхозий, совхозий, шефскин предприятийн, школьнийашца. Цунна дIаьдийна кийчалгI ба республикин пионерашца. Ленгара ЦI массаца лелаш, моргу цуьн мугIаьрашца. Дуьхьал тух дешарна шерх 17 шарг дешарна пионерашца хьанийаьн. Сецгг хIинчаьа дийцаьхь дешаьн хьаьдагIчаьа хаьа пионерски отрядашца, пионерашца, школьнийашца советски залкъен партен революционеркин, тIеман, къаьсттина тIаьнцийца кечам баьларгIа системе.

Республикин школашца эйнийлаь а 250 ленинскин музей, цIа, зал, дуьхьа кхийдина ленинскин уголкаш.

Город Грозно № 2 йолчу школа - интернета ленинскин музее а лецарехьа хьаьвсинчу гулъаьн 1500 гергга экспонат. Цу музее ю история, литература, географе урокаш, пионерски сборнаш, беранца кечам лургIочча мехалгIа

ШийнгIаьнчаьгIан

ТОАЕШ ЛАТТ КУЛЬТУРА ДВОРЕЦ

В. И. Ленина цІерагІча культура Дворене хІанзаіда ца хинача тІайнара тІараш таташ да чхьаьра а арахьара а хьажаш. Турра дена гаррашца лаьм таташ ду электрически хІоваьнаш, компрессорш установкаш, балдаш деш а бульдозераш экскаваторш...

Эргалыкха тоаеш латт культура Дворец. Ретгара сиз хьажа тІаьшоьшьгаш. Советски Ихьала мобилей тІаьхьоьчаш Янстебанкха хиза дена да берриг боьзд.

Де дезарашц дукха да. Фиеш Йолча оагІорахь хьатІаьо цІоьш ШІаштаьвнь фойе. Цун лаьца сантер ЫЫстай. Йокхачча вала ахьра оагІорахь тІаьхьетарш керда фойе. Художественни самодеятельность деллеттешаьта лаьрхІа цІенош курцца иоллаІачь ца тІаьхь.

Оаьлатарга хуьлатурца Дворена арахьара сибат, эргалерш центральни кІар тІе. Колоннатеп хьаннан пайда а боьшш ладьтараа бокхачча балдоман мотт, кхача тайнара, ретгара хоза кІар тІе хьаьрдиг. Ыштта эргалыкха оборудованн хуьцаш а йокхачча зале хьалхаькара лесниоьш, нердайоьхаш а гардеробаш. Сцена йолча оагІорахь хьалгІо художественни самодеятельность лакхьа лоцаш бараштен арахьара тІаьхьа артисташтен лаьрхІа керда гримерниш дуьцаш.

Дукха эргалоьцан хуьрьк йокхачча эрительни иле. ХІама бо ваьаш бола чхов хуьнарга, кІаьнгаш дикка совьарбе зала акустически тоннаш. Сиена а Дворена кхача помещенеш а хуьрга ыштта хуьнгаш. ХІаьнгаька йистедоьлаш дагт ерриг сердалоь сеть хуьнгІеран пишьшьта ремонт ешеш.

Йокхачча а, хьалгаьрй а, дицционни а залиг всаьнашн балха чертежаш кийчаш ба РСФСР художественни фонда ленинградскай отделенера художникашц.

Сийлахь вокхачча Ленина цІи лелаьр республика дикагІа Йола культура Дворец кхы а тоьгІа, кхы а дикагІа кийчьна хуьрга Сийлахь - йокхачча Октябрь 50 шу дуьз цІей тІаьхьочча хана.

Дворец эргалыкха тоаеш латтера ц. ыЫлла кокъагІа на а бутаьш беш да берриг массово - политически балха мехаьчкаьш. Культура Дворена самодеятельность а цІей болх промышленни предприятешкен республика шоаш шефсташ лелаьча районашкен бу хІинз. Концерташ спектакленш ийца цІиг дІаьхьуж.

Керда а лаьца тоаьлча цІенощца хиза лелаьр лерхІ Сийлахь-йокхачча Октябрь 50 шу дуьз цІей В. И. Ленина цІерагІча культура Дворена самодеятельность.

С. ПЯТАШ.

Баскетболах лоьцаш республика хьалхара мотт аьккхара хинача хьалхьаьвнийнаш. КІалвальна команданца юкъе хьалхара мотт берий спортивни школа спортсменашца аьхьчаш, цІаьлагІча институтан педагогически институтан кхалагІча моттигА «Труд» ДСО команданца я.

Маьіча ньхьа команданца юкъе хот я «Спартака» команда, цІаьлагІча моттигА «Труд» ДСО команданца я.

Сурта тІаьг: берий спортивни школан «Динамо» ДСО-ни спортсменашца лоьцаьна хана.

О. Смирнова сурт.

Бьстгина Демократическа Республика. Лаг Сон ваьна провинцеран Бинь Йина ваьна лесхоьзеш хьо Іанчйаьна бодаьнна 120 процент ехьачалцаьнгаш совхозаш лаьцаш. Хо Ши Мин ваьхьа лер сибина (19 май) лаьхьара декларации тІаьйнаш пар шоьшта.

Сурта тІаьг: лоьцаш ІІІаштІаьгІуьзаьр.

ВНА—ТАСС сурт.

Доьзал дечьарна

Вай доттагІий бочча

СОФИЯ. Ужаьна хьайІийлай Болгарски дай-мехка фронта VI сьезд. Цун балкаца лаьцна лоьцаш да 1700 гаргга саг делегаташ. Цунах ладьаьнна ваьнна, ненашкарчо тарІало бочча общественни организацийн рицалаьцаш. Парна юкъе я советско - болгарски доттагІаьн Общества председатель академик А. Н. Туполев кортА а латташ йоьла советски делегаци, Сьаьла президиуме — ВКП ЦК ХьалхарА секретарь, Министрийн Совета Председатель Тодор Живков, Хьалха собраие Президиума председатель Георгий Трайков, партийн правительственни къийлоьла кулгалхой.

Сьаьла дуьнарчоьла лоцаш — Къаьнан советски Центральни бюро - контрольни комиссеен отчетан доклад а. Хьаьла ыштта цу организацие "кулгалгу органан хорхьнга а.

Ладьна оттадьчьа хьалхарча лоцаш доклад йиг Дай - мехка фронта Къаьнан совета председатель Кечо Стайкова.

Дай - мехка фронт — 4 миллион чаргга саг цІий мутІаьрашца юкъе а доагІаьн, я харжархоьл 65 процент, оттара дукхагІа - нах политическийн политически организацийн а, ваьаьр Х. Стайкова. Ия я ладьна ІІьхьала партийна ІІ-ча ладьна, хьаьх морульна - политическийн сьаьл йогІ - цьогІий боьлаш хьаьрга ладьнаш, коммунистаьшца ваьрта бодаьрийтен юкъера организацийнаш бувзаш.

СССР-ца а социалистически къаьна мехкашца а доттагІаьн сотрудничество ІІоьлІаьна юкъера ІІаьрца ва Йолаьр. Пролетарски интернационалнма ларкерча ну Дедготоре тІа хьайІийй къаьна хоьхьоьщца цьхьана цьерца дегІаьбенаш сьаьч лелаьр боьхьан а.

А. Семенова сурт.

ТАСС фотохроника.

ЛОРА ХЬЕХАМАШ

ЛОРАЕ БЕРИЙ УНАХЦІЕНО

Ньхьа ваьхьа хьал-торов культурен лакхьдаьлар бахьан долаш а лаьбна лаьра ІІІулакхьан тоалаца тІаьвзаьх Коммунистически партеи Советски правительствам ешешеш: ер бахьан долаш а вай мехкан пІемагаьра-пІерата кІезнигуьн маьсІа кхайкоьрах ваьх намогаш хуьлийна.

Паччахьалкхен лаьрхІаме лекхаш за — йкайнорга кьовсам лоьтІабегІа. Ия лекхаш тІаьшца ІІІоьчаьнгІаьра унаьцІенно лоьрхІа оргаьнна мотт наьха шоьш а кьовсам лоьтІабе беса.

Кхайкор ІІІа-ньха лоьа. Ия ІІІа-ньха лаьа таьрду кхайкора бактеренна ІІІоьлла. ЙІйна ІІІа да йоьлаш лаьтта хьаьн дукха ха йоьккх ну бактеренна. Дезинфицирующи вещиноьш ну гаьхьа йоьлор кхайкора бактерен. Формалина 15 процент йоьлча растворга сеьхьат даьаьлаьтта ІІІаьлаьлор уж.

ХІаьн аз хуьнардгІа кхайкор ДІаьла лаьлора наьхьаьн, къаьстте берагга ва лаьлора бахьаьнан. Кхайкор ДІаьла лаьлора ягтара бокхачІа боьла хьаьг ва кхайкорах наьогаьн ноьа саг. Пхьаьолча унахочо цІий чугаца ІІІеьгІу ше ваьнна уьлла мехкеш ІІІаьнаьш. Кхайкора бактеренна ІІІеьхьаьна ец хІоьчаьл ІІІаьхьхьаьлгІаьна бенна ІІІаьлаьа таьрду кхайкор. Кхайкорах наьогаьн воьчча саг ІІІаьхьхьаьа чуга ІІІаьхьаьн мелиГІаьмнаьца хиза таьрду ІІІаьн ваьнгаьра ягт ваьнна кхочкаьн бактеренна. ЦІийгаьра лаьаьр кхачкаьра ІІІаьлаьа таьрдаьгІ воьлаьча цьмагаьн саг ягт ІІоьхьоьс цІен юкъе, ІІаьлта. ТІаьнхьа ва ягт ІІоьхьаьр, цун тІеьхьаьгІа кагий ІІаьхьгаьгІ а хиле лемаьна хІаьн на. Цун тІеьхьаьгІа ІІІаьгІа уйна тІоьлаьаьн гермн ца ІІІоьхьаьн ягт хьаьхкаьча цІен пенаьн тІеьн ІІІаьгІа латтаьча тІаьмаьн тІеьн ваьн ягт ІІІаьгІа ваьнна кхайкора бактерен. ХІаьгІа ыштта ягт бактерен ІІІийна а йоьлаш ІІІаьгІаьрга хІаьмаьн тІеьн пенаьн тІеьн ІІоьгІаьйна ва зом тІеьхьаьгІа ваьхьа тІоьгІабечча могаьш воьчча саг баьга а мевий чу а баьха таьрду. Ваьгаьа ваьгаьга ІІІоьлла а ІІІаьнна лоьаьт кхайкор. Уьш бактерен кьаьстта чоьгІа ехьаьна а берашца.

Кхайкорах наьогаьн воьчча хІаьна ІІІа ньхьгІаьн кьаьстта лелаьеш хиндра совгІа хІама ваьчча тІеьхьаьгІа кІеьн йоьлаьш воьчча хІаьна йІйна ца. Цамогаьн воьчча сагаьца цІийн пІемгІа чу хІама ІІІа мегаьргІаьн. ХІама ваьчча тІеьхьаьгІа ухьаьчо ахьтех хьаьхка хІама а цІий кьаьстта хІаьа ца.

ІІІаьх мегтеш кхайкорах наьогаьн хуьІ хьайІийн а. Ийдуьла кІеьн йоьккхийтаьш ІІІаьхьаьнна йоьла ІІІиьра мала чегаьргІаьн. ІІІиьа кІийнаьн ягаьрдан доаьна лелаьр ІІІаьа мегаьргІаьн.

Кхайкорах бактерен кьаьстта бера оргаьнна чу ягаьна ягаьрдаьгІа ца. Согаьна лаьаьр кІаьчагІа ІІІа ва йоьлаьдалар аьІІІна ІІІаьгІа ца йоьлаьн лостаьм боьаьчча ужаьчоьа ягаьна йоьла лелаьча бера кер чу яьа таьрду ІІІуьнкаьна боьраьс бактерен. Ыштта ІІІаьа ужаьчоьа бе-ІІІаьгІа доьцаьн миччаьгІ ІІоьхьоьс тут. Бер хьаьта дагаьх воьлаш ше ІІІуьаьн латтаьча ІІІаьна хІаьмаьн тІеьна хьаьчІа а цІий бе йоьлаьчоьх аьхьаьлгІа ва хІама ІІІу ІІІ